

Зелений-зелений світ

Ніна Бічуя

Розсунувши обережно колючі кущі малинника, вийшов на галевину хлопчик. Через плече у нього був перечеплений лук — зігнута ліщинова гілка. Стріли, гострі й тонкі, стриміли з-за мотузка, що заміняв малому пояс.

Хлопчик уважно оглянув галевину. Ні, нема нікого. І він ступив на зелену соковиту траву. Ще раз озирнувся — все тихо, сонечно і так зелено, що навіть сонце здається зеленим.

Гаряче повітря немов пливе кудись густою, тремтливою хвилею. А коли трохи примрежити очі, то перед самим обличчям і далі безладно витанцюють і раптом зникають прозорі кульки, крихітні, як голівка метелика. Спробуйте примрежити очі — і відразу побачите ці кульки.

Хлопчик сів на вогкувату траву, поклавши поруч лук і стріли, обхопив руками гострі, засмаглі коліна.

Маленька галевина, а скільки цікавого тут! Порозівшував на кущі від гілки до гілки тоненські ниточки павук — справжня тобі гойдалка! Десь зверху, з-поміж зеленого листя — тъвіть-тъвіть! — і скільки хоч приглядайся, а не видно пташки: заховалась, тільки голос подає.

Он у траві — потемніла, не помічена ніким раніше суниця. Аж до самої осені всихатиме, якщо чийсь гострий, шпичастий язичок не продірявить її наскрізь. Можна б зірвати суницю, вона запашна, гіркувато-солодка на смак, але зовсім не хочеться рухатись, навіть руку ліньки простягти — так розігріло хлопчика сонце.

Вискочив з трави коник, погойдався мить на кінчику стеблини і знову — шасть у густу зелень. Є така казка: просив горобець билинку поколихати його — билинка чомусь не схотіла; коникові й просити не треба — на який хоч травинці поколишеться: крихітний він.

Обліпили старий пеньок слизькі жовтуваті гриби. Їх і палицею не позбиваєш, аж прикипіли до грубої кори. А є гриб як подушечка: торкни його — а він враз розривається і звідтіль сиплеється порошок. Андрій каже, що це білчин зубний порошок. Жартує, звичайно.

— Егей, Комахо, де ти? Ау-у!

Це Андрій. Він завжди вигадує різні чудернацькі прізвиська молодшому братові, він каже, що Валентин — це дівчаче ім'я, не пасує так хлопцеві зватись. Що ж тепер порадиш! Валько ж не сам вибирає собі ім'я. Якби сам, то називався б він, напевно, Сашком або, ще краще, Андрієм.

— Ти чого не озываєшся? І зарубки ледь помітні робиш.

Андрій підійшов ближче, сів поряд з братом. Малий мовчав, насуплено й зосереджено дивився на мурашку, що тягла навіщось угому по травині ялинову голочку.

— Ти не гнівайся, мені нудно самому, я й прийшов до тебе.

— Ага, а я ж тебе просив: не ходи слідом, я сам хочу. Я тебе знаю — ти боїшся, що я заблукаю? Боїшся, так?

— А ти що ж думав? Звичайно, боюсь. Як я без тебе потім виберуся звідсіль?

Андрій засміявся і ніби ненароком, торкнувши брата рукою, перекинув його горілиць на траву.

Малий сердито вирвався:

— Так-от, я ж не заблудився, я знайшовся, тепер ти йди, а я сам буду. Або хоч ніби сам,— раптом жалібно попросив він.

— Справді,— серйозно погодився старший,— коли хтось дуже хоче побути на самоті, йому не слід набридати.

Він думав: "Малому справді не боязко чи він хоче позбутися страху, хоче довести самому собі, що не боїться?"

Андрій пішов геть, але не віддалився надто від галевини і зачайвся так, що брат не бачив його, хоч оглядався навколо. Зрештою, малому припала до вподоби ця гра — "ніби сам", вона влаштовувала його. Він відчув себе господарем галевини. Оглядав хазяйновито дерева, високо задираючи голову; гостре, маленьке підборіддя уперто випиналось. Спробував походити на руках. Худі, геть усі в подряпинках ноги ніяк не слухались, усе хотіли стати на землю, стриміли врізnobіч. Але все-таки хлопчик пройшов кілька "кроків" на руках.

І раптом він помітив щось дуже цікаве у тому перевернутому додори ногами світі, бо блискавично став на рівні і рушив до високого свіллокорого дерева. Внизу у стовбури сосни було дупло. Та здаля й не сказав би, що то дупло: в отвір його немовби хтось вставив тонкий картон, майстерно розмальований під колір дерева. Коричневі, жовтобілі й брунатні смуги чергувались так гарно, що Валя, зачарований тим дивом, не міг одірвати погляду від візерунка.

У незвичайній розмальованій "шибці" була невеличка дірочка, крізь яку щомиті влітали й вилітали дикі бджоли. Хлопчик стояв тихенько і приглядався. Через якийсь час він помітив: біля отвору, як біля воріт, поставлено вартового. Бджола-вартовий не відлітала нікуди, хіба на якусь дрібочку віддалиться — і знову гуде на тому ж місці, що й перше.

Скільки Валько отак стояв — він би не міг сказати. І раптом вартового змінили: перша бджола полетіла геть, а натомість бриніла густо вже зовсім інша. Хлопчик захоплено, аж до вух, усміхнувся: це було схоже на якусь неймовірну, найдивовижнішу казку.

Цікаво, як там усередині? От би зазирнути! Хлопчик ніяк не міг опертись спокусливому бажанню. Звичайно, він не збирався робити щось погане, він лише хотів побачити, що там є усередині,— як колись будь-що прагнув проникнути в таємниці заводних автомобілів і літачків.

Хлопчик узяв до рук довгу гостру стрілу і проткнув нею тоненьку стінку. І враз блискавкою викотився з дупла — Валькові здалось, що просто йому в обличчя

викотився,— розгніваний, розгуканий, волохатий клубок, темно-коричневий, грізний і войовничий. Хлопчик затулив обличчя руками і кинувся тікати наосліп, не віднімаючи рук од лиця і ледь зрозуміло кличути маму.

— Стій! Не біжи, падай, чуєш, падай! — почув Валько раптом голос Андрія. Брат звалив його на землю, прикрив зверху своїм тілом і завмер.

А потім, коли обидва підвелисія, Валько винувато і з гірким жалем подивився на Андрія — бо то йому бджоли відплатили за братову цікавість...

Андрій над силу спробував усміхнутись:

— Що, "Нібисам", зіпсував хатинку бджолам? Нічого, вони ще до вечора усе відремонтуватимуть.

— А ти-и?

— Могло бути й гірше,— сказав брат, обмацуєчи припухлу потилицю.— Не журись. І ніколи не тікай од бджіл, вони поминуть лежачого й далі полетять. Одразу падай, запам'ятав?

Валько міцно тримався за братову руку, через плече в нього висів лук, що дивом не зламався. Малий весь час торкався пальцем опухлого вуха, але враз зиркав на Андрія і намагався не думати, що вухо болить і смикає. І хоч воно все-таки боліло, світ поволі знову ставав зелений, і сонце також здавалося сліпучо-зеленим, і на блакитному небі було ніби приkleене зелене листя високих, гіллястих дерев. І десь там унизу, біля світлокорої сосни, бджоли, мабуть, старанно й дбайливо знову замуровували вхід до своєї оселі, гнівливо згадуючи цікавого збитошника...